Posudek k bakalářské práci Církev a homosexualita. Postoje vybraných českých církví k homosexualitě na počátku 21. století
ETF, obor Pastorační a sociální práce, leden 2009

Autorka: Pavla Packová
Vedoucí práce: Mgr. Petr Jandejsek
Počet stran: 46

Autorka chce ve své práci pojednat o tom, „jaký postoj k problematice homosexuality zastávají u nás církve tří odlišných tradic, a to katolické, evangelické a evangelikální“ (s. 7). Předpokládá, že etické postoje a pastorační přístupy se budou měnit v závislosti na způsobu výkladu Bible, vztahu k vlastní tradici, historii, vnímání sexuality a vztahu k novodobým vědeckým poznatkům (s. 7). Chce postupovat kriticky a zhodnotit, na čem se odlišnost postojů k homosexualitě mezi církvemi zakládá (s. 8). Volba tématu a zvolená hypotéza jsou dle mého mínění v pořádku.

Práce se dělí do čtyř kapitol, které na sebe v zásadě logicky navazují. Úvodní kapitola je věnována definicím, představením vybraných aktuálních témat spjatých s homosexualitou a nástinu postoje církví k homosexualitě v historii. Autorka uvádí na s. 9 takovou definici homosexuality, kterou následné oddíly práce v různých ohledech zpochybňují. Proto by bylo vhodné již zde upozornit na její provizorní charakter. V oddíle 1.3 chybí podnadpis k pasáži „coming out“.
Druhá kapitola přináší postoje vybraných tří církví (ŘK, CČE, CB) k sexualitě. Toto alespoň dílčí uvedení do teologické antropologie považuji za dobrý odrazový můstek ke třetí a čtvrté kapitole, které se již věnují postojům k homosexualitě. Zároveň je třeba říci, že oddíl 2.1 není příliš rozpracován, obsahuje převážně definice, a jeho provázanost se zbytkem kapitoly je nepřesvědčivá. Při uvádění jednotlivých církví autorka vždy zahrne pasáž o historii a eklesiologii daného společenství. Je otázkou, zda je to v této práci vůbec nutné, ale rozumím záměru autorky tak, že považuje pochopení např. odlišností v pojetí autority za podstatné pro porozumění představované problematice. Zavádějící je ale zjednodušování a opomíjení zásadních věcí; např. v oddíle 2.2.1 věnovanému katolické eklesiologii autorka nezmiňuje konstituci LG a koncept Božího lidu.
Kapitoly tři a čtyři jsou uspořádané přehledně a umožňují okamžité srovnání učení a pastorace tří zkoumaných církví. V rámci výzkumu autorka sleduje tři oblasti: všeobecný postoj a pohled na homosexualitu, teologický pohled a pastorační postoj. Zřetelně vystupují rozdílné a shodné momenty a potvrzuje se, že v otázce hodnocení homosexuality k sobě mají výrazně blíž ŘK s CB. Všechny církve preferují vstřícný postoj k homosexuálům, ale pouze CČE nezamítá homosexuální jednání. Drobnou výtku mám k nejednotné terminologii: zatímco na s. 8 chce autorka zkoumat postoje duchovenstva, na s. 41 hovoří o představitelích církve a na s. 39 upřesňuje, že má na mysli kněze, faráře, členy rad a především učitele teologie. Raději bych hovořil o respondentech, případně členech církve.

Výsledky výzkumu v oddíle 4.5 a v závěru přináší zajímavé srovnání odpovědí respondentů s „oficiálním“ učením jejich církví. Ukazuje se, že ne vždy se zcela kryjí. Také autorčin předpoklad vlivu způsobu výkladu Písma (a vlivu tradice) asi skutečně hraje významnou roli při formování názorů.

Autorka předvedla schopnost práce s literaturou a provedení jednoduchého srovnávacího výzkumu. Cíle práce se jí v zásadě podařilo dosáhnout.

Kromě výše uvedených připomínek je možné ještě vytknout, že výzkum nebyl proveden precizněji a jeho výsledky transparentněji prezentovány. Postrádal jsem také autorčin vlastní pohled na problematiku; ten se objevuje jen v náznacích v úvodu a v závěru, a to bez patřičné argumentace. Možná je toto ale přílišný požadavek u bakalářské práce.
Práce se také neobešla bez několika gramatických chyb, zvl. v interpunkci. Jinak je formální úprava v pořádku.

Doporučuji práci k obhajobě a předběžně hodnotím za C.

Otázka k obhajobě: Hodnotíte různost pohledů na homosexualitu mezi českými církvemi pozitivně nebo negativně? Proč? Jak asi tuto různost vnímá společnost?

Petr Jandejsek
19. ledna 2009